

APLICATIU
GUIA DOCENT
PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura

Història Contemporània d'Espanya I: L'Època de la Revolució Liberal.

2. Equip docent

Nom professor/a Antoni Moliner Prada i Lluís Ferran Toledano

Departament Història Moderna i Contemporània

Universitat/Institució UAB

Despatx B7/ 1136 i B7/ 1112

Telèfon (*) 93 5811138/ 93 5811162

Codi

e-mail

antoni.moliner@uab.cat LluísFerran.Toledano@uab.cat

Crèdits ECTS

6

Horari de tutories

Curs i període en el que s'imparteix

Segon curs, segon semestre. Grau en Història

Horari

(link a la pàgina web del centre o titulació)

Lloc on s'imparteix

Facultat Filosofia i Lletres

Llengües

català

Professor/a de contacte

Nom professor/a Antoni Moliner Prada

Departament Història Moderna i Contemporània

Universitat/Institució Facultat de Lletres

Despatx B7/ 1136

Telèfon (*) 935811138

e-mail

antoni.moliner@uab.cat LluísFerran.Toledano@uab.cat

Horari d'atenció Es proporcionarà al Campus Virtual i a l'Aula

3.- Prerequisits

D'antuvi cap. No obstant això, recomanem fer en el tercer curs l'assignatura "L'època de la Il·lustració", així com l'assignatura "Història d'Espanya II: De la Monarquia a la República".

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura té com a objectiu principal proporcionar els recursos formals i teòrics, així com els instruments analítics adients, que permetin obtenir als estudiants un coneixement sòlid del conjunt de processos de naturalesa política, socioeconòmica i cultural, de la societat espanyola del període. El marc cronològic contempla la crisi de l'antic règim, que aflora el 1808, fins el tancament de la revolució democràtica de 1868, en un espai, l'espanyol, plural i divers, permeable a les influències europees i americanes.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència General **CG2** Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònomes
CG3 Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultat d'Aprenentatge **CEF4** Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica.

Competències Específiques **CE3** Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitza críticament els seus desenvolupaments.
historiogràfica.
CE4 Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi
diversos suports comunicatius.
CE12 Transmetre coneixements, comunicar conclusions, de manera clara, en
dels processos històrics.
CEF5 Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament
les formacions socials que seran analitzades.
CEF8 Identificar i analitzar el vocabulari específic que va produir cada una de

Resultats d'Aprenentatge **CE3.2** Avaluar els conceptes històrics clau de la societat espanyola.
històrica de l'Espanya Contemporània.
CE4.5 Utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per a la recerca
historiogràfics.
CE12.1 Organitzar i presentar públicament els principals conceptes
històrica espanyola contemporània.
CEF5.1 Comprendre la complexitat i l'articulació existent en la formació
CEF8.1 Manegar de manera apropiada el lèxic singular del període.

- Competències Transversals** **CT1.** Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi.
CT3. Comunicar oralment i per escrit en llengua pròpia.
CT13. Raonar críticament.
- Resultats d'Aprenentatge.** **CTF1.** Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat els coneixements adquirits.
- CTF2.** Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònom.
- CTF3.** Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
- CTF4.** Organitzar el temps i els propis recursos per al treball: dissenyar plans amb establiment de prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.

6.- Continguts de l'assignatura

Objectius: Plantejarem temàtiques que són fonamentals per a la interpretació de tota la contemporaneïtat, i no només del segle XIX. En aquest sentit, tractarem diversos problemes com ara el naixement de la política moderna en el trànsit de la Il·lustració a la revolució liberal; estudiarem el sorgiment de cultures insurreccionals i de la violència de llarga durada; delimitarem els nous conceptes polítics i els universos ideològics que presenten un caràcter fundacional (liberalisme, tradicionalisme, democràcia, republicanisme, federalisme, socialisme); al mateix temps, atendrem el sorgiment de noves categories socials, pràctiques culturals i formes de representació (les dicotomies burgesia/ poble, classes paràsites/ classes productores, la sociabilitat del casino i la taverna, la nova opinió pública i el món de la premsa, el pamflet i el cançoner polític), i reflexionarem sobre un fenomen tan decisiu com ara la formació del nou Estat espanyol de caràcter unitari. En acabar cada apartat, farem esment de les darreres aportacions i els debats historiogràfics més vius.

1. Radiografia d'Espanya a l'entorn del 1800. Els límits del reformisme il·lustrat. Crisi i tensions en la societat de l'Antic Règim.
2. Guerra i Revolució (1808-1814). Les juntes i les guerrilles, la propaganda i la vida quotidiana. Les Corts de Cadis i la Constitució de 1812. La nova cultura política. Afrancesament i col·laboracionisme. La construcció d'una memòria nacional i els actes del Bicentenari.
3. Absolutisme i liberalisme (1814-1833). Restauració i fallida de la Monarquia Absoluta (1814-1820). La politització liberal en el Trienni (1820-1823). El fracàs del reformisme absolutista i la desintegració dels sistema (1824-1833). Balanç de les independències americanes.
4. "No és pot fer marxa enrere": La culminació del procés de la Revolució liberal (1834-1845). *L'Estatuto Real*. El nou sistema polític, partits i faccions. El procés revolucionari de 1835-1836 i la Constitució de 1837. El carlisme i la llarga guerra civil. Demòcrates i republicans. El progressisme i la Regència d'Espartero.
5. El triomf del liberalisme oligàrquic (1844-1854). La formació de l'estat centralista i la nova administració. L'Església i el catolicisme polític. El Bienni Progressista (1854-1856), la Unió Liberal i la revolució democràtica i republicana de 1868-73. La guerra cubana, el cantonalisme i el nou carlisme.
6. La societat burgesa i el desenvolupament del capitalisme (1808-1874). El problema agrari, la dissolució del règim senyorial i les desamortitzacions. El debat sobre les febleses i les anomalies espanyoles (revolució industrial, nacionalització política i cultural). Velles i noves categories socials: aristocràcia, classes mitjanes i poble. La conflictivitat social, el rebuig de quintes i consums, l'obrerisme i els moviments de resistència pagesa. Cultura romàntica, sociabilitat i cultures polítiques.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Assistència a les classes teòriques dirigides pel professor.

Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides per el professor a l'aula i a les sales especials de la Biblioteca d'Humanitats.

Assistència a les tutories particulars al despatx del professor.

Lectura comprensiva de textos històrics del segle XIX.

Aprentatge d'estratègies de recerca d'informació en biblioteques, hemeroteques i a la xarxa.

Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.

Preparació de presentacions orals a l'aula.

Estratègies d'estudi personal.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques	39	Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup.
Seminaris i pràctiques dirigides	6	Valoració i discussió crítica col·lectiva. Presentació individual i col·lectiva, valoracions.

Supervisades

Tutories	15	Resolució de dubtes, discussions sobre continguts específics de la matèria.
Exercicis pautats d'aprenentatge	7,5	Correcció dels exercicis pautats.

Autònomes

Estudi personal	45	
Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca de informació bibliogràfica	30	Integració dels coneixements adquirits. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

8.- Avaluació

La matèria s'avaluarà aplicant els següents procediments:

- Proves escrites, consistents en preguntes de reflexió, de síntesi i comentaris de lectures de llibres, text o mapes: 60 %.
- Realització d'un Treball sobre material bibliogràfic o revistes especialitzades: 20%.
- Pràctiques: Una pràctica de cronologia argumentada i comentada (10%), més una segona pràctica consistent a preparar una exposició oral d' articles (10%): en conjunt, 20% de la nota.
- La participació, assistència i progressió a l'entorn del treball a l'aula amb documentació diversa serveix per arrodonir la nota final.

S' establiran uns mínims d' acompliment a partir dels quals l' estudiant estarà en condicions de superar la matèria.

Només es reavaluaran les activitats d'avaluació entregades en els terminis establerts pel professor de l'assignatura; en cap cas es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de reavaluació.

Les pràctiques i la participació, assistència i progressió, no es reavaluen. Només es considerarà com a "no presentat" l'alumne que hagi fet menys del 40% de les evidències avaluable del total de l'assignatura.

La còpia de fonts escrites (internet, llibres, treballs, etc.) suposarà un 0 en la qualificació de l'exercici i que l'alumne perdi la convocatòria del total de l'assignatura.

L'alumnat revisarà els resultats de les proves realitzades com una mesura imprescindible per tal d'acomplir amb els objectius de l'assignatura. El professorat establirà oportunament els mecanismes per fer-ho i el règim de tutories.

Es tindran en compte els casos particulars que rebran, com no podria ser d'altra manera, un tractament singular.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Proves escrites parcials; lliurament d'un treball; presentacions orals	7,5	<ul style="list-style-type: none"> -Aprendre de forma autònoma. -Identificar els problemes clau de l'estudi de la Història Contemporània d'Espanya al segle XIX -Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada en l'època objecte

	<p>d'estudi.</p> <p>-Identificar i utilitzar fonts d'informació per a la investigació històrica sobre la matèria i època estudiades.</p>
--	--

9- Bibliografia i enllaços web

- Alvarez Junco, J., *Mater Dolorosa. La idea de España en el siglo XIX*, Taurus: Madrid, 2001.
- Bahamonde, A., Martínez, J.A., *Història de España, Siglo XIX*, Càtedra: Madrid, 1994.
- Castells, I., Moliner, A., *Crisis del Antiguo Régimen y Revolución Liberal en España (1789-1845)*, Ariel Practicum: Barcelona, 2000.
- Fernández Sebastián, J., Fuentes, J.F. (dir.), *Diccionario político y social del siglo XIX español*, Alianza Editorial: Madrid, 2001.
- Fontana, J., *La fi de l'antic règim i la industrialització, 1787-1868*, dins vol. V *Història de Catalunya* (dir. Pierre Vilar), Ed. 62: Barcelona, 1988; Id., *De en medio del tiempo. La Segunda Restauración Española, 1823-1834*, Crítica: Barcelona, 2006; Id., *La época del liberalismo. Vol. 6 Historia de España* (dirigida per J. Fontana i R. Villares), Ed. Crítica, Marcial Pons: Barcelona 2007.
- Fuentes, J.F., *El fin del Antiguo Régimen (1808-1868)*, Ed. Síntesis: Madrid, 2007.
- Miguel González, R., *La pasión revolucionaria. Culturas políticas republicanas y movilización popular en la España del siglo XIX*, IEPC: Madrid, 2007.
- La Parra E., Casado M^a. A.(eds.), *Reyes y regentes en la España del siglo XIX*, Ed. Síntesis, Madrid, 2012.
- Moliner, A., *Revolución burguesa y movimiento juntero en España*, Milenio: Lleida, 1997; Id. (ed.) *La Guerra de la Independencia en España (1808-1814)*, Nabra Ediciones: Barcelona, 2007.
- Pérez Garzón, J.S., *El nacimiento de la nación liberal (1808-1814)*. Ed. Síntesis: Madrid, 2007.
- Robledo, R., Castells, I., Cruz Romeo, M^a (eds.), *Orígenes del liberalismo. Universidad, política, economía*, Universidad de Salamanca, 2003.
- Sánchez, R., *Románticos españoles. Protagonistas de una época*, Ed. Síntesis: Madrid, 2005.
- Sauch Cruz, N., *Guerrillers i bàndols civils entre l' Ebre i el Maestrat. La formació d' un país carlista (1808-1844)*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat: Barcelona, 2004.
- Suárez Cortina, M. (Ed.), *La redención del pueblo. La cultura progresista en la España liberal*, Universidad de Cantabria: Santander, 2006.
- Vegeu també els números especials de la revista **Ayer**, amb el títol *La desamortización en la Península Ibérica* (9); *Derechos y Constitución* (34); *Carlismo y contrarrevolución en la España Contemporánea* (38); *La política en el reinado de Isabel II* (29); *España, ¿nación de naciones?* (35); *Fernando VII. Su reinado, su imagen* (40); *La Guerra de la Independencia* (86), entre d'altres.

Nota: la Bibliografia específica de cada tema es proporcionarà a través del Campus Virtual i es portaran llibres i revistes a l'aula.

- **Recursos Web:** Revista d'Història Constitucional; Dialnet; google books; Memoria Digital de Catalunya (fons Ferran VII i Isabel II); Hemeroteca Digital Històrica (Biblioteca Nacional, Ministeri de Cultura); fons digital Biblioteca de Catalunya; fons digital Arxiu Congrés de Diputats.

- www.iberconceptos.net/diccionario-político-y-social-del-mundo-iberoamericano.

10.- Programació de l'assignatura

La programació de l'assignatura es proporcionarà a principi de curs a través del Campus Virtual, on es detallaran les activitats d'aprenentatge aplicades per a cada tema. A tall d'exemple, indiquem a continuació el cas de les dues pràctiques que demanarem en el curs.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Març 2014	Pràctica Cronologia 1808-1874, raonada i argumentada.	Biblioteques i a l'Aula	Bibliografia donada als alumnes	Contextualització dels processos històrics i comprensió crítica de la construcció del relat temporal.
Abril- Maig	Articles	Aula	Reprografia, Campus Virtual	Poder situar al alumnes en els debats i la comprensió de l'assignatura

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE